

1979, 25. ledna – Sdělení VONS č. 68 „Stíhání Kazimierze Świtoně z Katowic“ o perzekuci aktivisty Výboru společenské sebeobrany Kazimierze Świtoně ze strany polských státních orgánů.

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných se seznámil s materiály polského Výboru společenské sebeobrany (KOR) o perzekuci Kazimierze Switońe z Katowic v Horním Slezsku.¹

Kazimierz Switoń (48 let) je obviněn z trestného činu útoku na veřejného činitele, jehož se měl dopustit tím, že dne 14. 10. 1978 prý napadl čtyři příslušníky veřejné bezpečnosti.² Ve skutečnosti K. Switoń odcházel se svojí ženou z kostela a byl přitom napaden čtyřmi civilisty a pak dvěma příslušníky veřejné bezpečnosti. Před zraky lidí vycházejících z kostela a čekajících na zastávce byl zbit, zkopán, vhozen do připraveného auta a odvezen na velitelství policie. Za dva dny nato byl trestním kolegiem přestupkového soudu v Katovicích odsouzen k dvěma měsícům vězení. Dne 21. 10. 1978 byl pak obviněn z uvedeného trestního činu, za jeho spáchání stanoví zákon trest odnětí svobody do osmi let. Vazební lhůta měla skončit 21. 1. 1979. O osudu K. Switoně nemáme zatím dalších zpráv. K. Switoń, jeho žena a děti jsou vystaveni neustálým perzekucím a šikanováním. Ve školách, do nichž děti chodí, jsou rozšiřovány letáky, které tvrdí, že K. Switoń byl gestapákem. (V roce 1945 mu bylo 14 let!). Již před 14. 10. 1978 byl K. Switoń často zajišťován na 48 hodin; od února 1978 celkem dvanáctkrát. Pod malichernou záminkou byl také odsouzen k pětítýdennímu vězení, tento trest vykonal. Adresa K. Switoně je Mikolovská 30, Katowice.

Kazimierz Switoń je aktivistou farnosti sv. Petra a Pavla v Katovicích; v květnu 1977 se ve varšavském kostele sv. Martina účastnil protestní hladovky za propuštění tehdy vězněných dělníků a vězněných členů a spolupracovníků KOR, kteří tyto dělníky, uvězněné za stávkové boje v Radomi a továrně Ursus bránili. (Dělníci i aktivisté KOR byli pak skutečně v srpnu 1977 všichni propuštěni.

Od té doby je K. Switoń perzekvován. Útisk zesílil poté, co se Kazimierz Switoń stal spoluzakladatelem Organizačního výboru Svobodných odborů.³ V současné době je – podle informací dostupných KSS (KOR) – jediným uvězněným aktivistou v Polsku, kde nezávislé občanské iniciativy postupně prostupují celou společnost (hnutí společenské sebeobrany, hnutí za občanská práva, dělnické, odborářské, rolnické a studentské hnutí, organizace kulturních, vzdělávacích a náboženských aktivit atd. (Proto má solidarita s K. Switońem prvořadý politický význam. Polský Výbor společenské sebeobrany KSS (KOR) se obrátil s několika výzvami o pomoc K. Switońovi a jeho rodině na obyvatelstvo Horního Slezska, na katolickou církev, na Switońovy spolufarníky i na Amnesty International.⁴ Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných odsuzuje činy policejního a justičního aparátu, jimiž pronásleduje činitele občanských iniciativ a znemožňuje jim jejich činnost v Polsku podobně jako v Československu. Kazimierzi Switońovi a jeho rodině vyjadřujeme svou solidaritu.

O našem sdělení informujeme Intervenční byro KSS (KOR) a jeho prostřednictvím budeme osud K. Switońe dále sledovat.⁵

P. S. Adresy Intervenčního byra KSS (KOR):

Jacek Kuroń, ul. Mickiewicza 27, m. 64, Warszawa, tel. 393964

Jan Józef Lipski, ul. Konopszynskiego 4, m. 9, Warszawa, tel. 273472

Aniela Steinbergova, ul. Boya-Zelenskiego 4a, m. 26, Warszawa, 253295

Informace o Chartě 77, r. 2, 1979, č. 2, s. 6–7.

POZNÁMKY

¹ V červnu 1976 vypukly v řadě polských měst po oznámení o zvýšení cen potravin pouliční protesty a stávky v továrnách. Nejbouřlivější podobu měly události v Radomi, Ursusu a Płocku. V reakci na potlačení protestů vznikl na podporu jejich postižených účastníků Výbor na obranu dělníků

(Komitet Obrony Robotników – KOR). V září 1978 se transformoval ve Výbor společenské sebeobranu – Výbor na obranu dělníků (Komitet Samoobrony Społecznej „Komitet Obrony Robotników“ – KSS „KOR“). Jeho zástupci navázali kontakty se signatáři Charty 77, v létě 1978 se dokonce podařila uskutečnit dvě osobní setkání v Krkonoších. Třetí schůzka se již neuskutečnila, opoziční aktivisté byli na cestě v horách zadrženi. Blíže EISLER, Jerzy: *Czerwiec 1976 w materiałach archiwalnych*, Warszawa 2001; LIPSKI, Jan Józef: *KOR. Komitet Obrony Robotników – Komitet Samoobrony Społecznej*, Warszawa 2006; BLAŽEK, Petr: Setkání představitelů československé a polské opozice na státních hranicích 1978–1989, in: Dominik Hrodek (ed.): *Česká a polská historická tradice a její vztah k současnosti*. Pardubická konference (18.–20. duben 2002), Praha 2003, s. 177–209; KELLER, Petr: Odraz československo-polských vztahů v aktech Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS), in: Dariusz Dąbrowski (ed.): *Od rywalizacji do współpracy. Relacje polsko-czeskie w badaniach młodych historyków z Polski i Republiki Czeskiej*, Wrocław 2003, s. 219–244; BLAŽEK, Petr – KAMIŃSKI, Łukasz – MAJEWSKI, Grzegorz: *Ponad granicemi. Historia Solidarności Polsko-Czechosłowackiej*, Wrocław, 2009.

² Myšlena Milicja Obywatelska (MO).

³ Kazimierz Świton spoluzaložil 23. 2. 1978 v Katovicích Výbor svobodných odborových svazů (*Komitet Wolnych Związków Zawodowych*), který byl první nezávislou odborovou organizací v Polsku. ZWOŹNIAK, Zdzisław: Kazimierz Świton, in: Jan Skórzyński (ed.): *Opozycja w PRL. Słownik biograficzny 1956–89*, sv. 1, Warszawa 2000, s. 346–347.

⁴ K solidaritě se Switoněm viz článek „Workers’ dissent in Eastern Europe and the USSR“ o přijetí deklarace na ochranu práv pracujících na kongresu komunisticky orientované Světové federace odborových svazů v Praze a o porušování těchto práv v Československu a Polsku s uvedením případu K. Świtoně in: *Amnesty International, Focus on Workers and Trade Unionists in Prison*, březen 1979, uloženo in: LP, Sb. VONS, inv. č. 305, sign. IV/2, kart. 50; též leták k mezinárodnímu mítinku v Paříži konaném 29. 1. 1979 na podporu Jaroslava Šabaty a Kazimierze Świtoně, in: LP, Sb. VONS, inv. č. 305, sign. IV/1, kart. 50.

⁵ Dne 2. 3. 1979 byl Kazimierz Świton odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku nepodmíněně, ale již druhý den byl z vězení propuštěn v souvislosti s rozsáhlou kampaní KSS „KOR“ na jeho podporu. Blíže viz ZWOŹNIAK: Kazimierz Świton, s. 347.